

Syrovice (okr. Brno-venkov)

„Klínek“.

Únětická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení
nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0780739N, 16.5531161E

V průběhu archeologického dohledu při opravě místní komunikace v Syrovicích byly v trati „Klínek“ po sejmutí nadložních vrstev odkryty a prozkoumány dva zahluobené objekty. Šlo o zásobní jámu s četnými nálezy keramiky a zvířecích kostí a část exploatační jámy s nevýrazným materiálem. Obě situace je možné přiřadit k únětické kultuře.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

During roadworks in the cadastral area of Syrovice (Brno-Country District), two subsurface features of the Únětice culture were uncovered in the 'Klínek' field.

Ivan Čižmář

Uničov (k. ú. Nová Dědina u Uničova, okr. Olomouc)

„Valcha“, parc. č. 301.

Lužická kultura, slezská kultura. Pohřebiště, sídliště. Plošný odkryv.
Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: -554029.97, -1097679.31; -554028.84, -1097686.19; -553939.33, -1097670.44; -553939.08, -1097676.06

V srpnu a září 2024 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchranný výzkum na stavbě polní cesty. Lokalita leží v nadmořské výšce 244 m na mírné terásce po pravé straně mezi silnicí Uničov–Šumvald a Mlýnským potokem. V ploše stavby bylo zachyceno 62 sídlitních objektů z neolitu (viz oddíl Neolit) a pozdní doby bronzové a 5 žárových hrobů z mladší doby bronzové. Starší neolitické sídliště bylo překryto kulturní vrstvou, do níž byly zapuštěny mladší objekty. Zásobní jámy trapézového řezu byly keramickým materiálem datovány do pozdní doby bronzové

Fig. 9. Uničov – 'Valcha'. Cremation grave of the Lusatian culture. Photo by E. Pospíšilová.

(slezská kultura). Překvapením se stal objev nového žárového pohřebiště lužické kultury. Kruhové či oválné jámy obsahovaly keramickou zásobnici překrytou mísou, kolem byly rozmístěny další nádoby a zlomky bronzů (obr. 9). Kremace byla nasypána buď v jedné z nádob, nebo byla součástí výplně jámy.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In the summer of 2024, several storage pits of the Silesian culture and five cremation graves of the Lusatian culture (Fig. 9) were excavated in the cadastral area of Nová Dědina u Uničova (Olomouc District).

Marek Kalábek, Lukáš Šín

Uničov (okr. Olomouc)

„Za Dráhou“.

Mladší doba bronzová. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu. Uložení
nálezů: Vlastivědné muzeum v Olomouci, přír. č. 27/2024.

Lokalizace: WGS-84: 49.7851319N, 17.1096144E

Na podzim roku 2023 přinesl do Vlastivědného muzea v Olomouci nálezce fragment bronzového nože. Artefakt pochází z trati „Za Dráhou“ asi 300 m severozápadně od závodu Miele technika s. r. o. v Uničově. Jde o rovinatou polní trať s nadmořskou výškou kolem 238 m, ve které pramení bezejmenná vodoteč. Z nástroje se dochovala střední část s mírně zahnutou čepelí. Neúplná rukojeť je perforovaná patrně dvojicí otvorů. Maximální měřitelný rozměr délky je 72 mm a šířky 17 mm (obr. 10). Nález lze přiřadit k nožům s jazykovitou rukojetí, nejspíše k typu Malhostovice. Tyto nože se u nás objevují především v lužické kultuře mladší doby bronzové (Říhovský 1972, 18–20; Salaš 2005, 45, 195B:1). Popsaný artefakt lze s největší pravděpodobností spojit se zjištěným osídlením z mladší doby bronzové v dané poloze (např. Kalábek et al. 2023, 116).

Obr. 10. Uničov. Zlomek bronzového nože. Foto L. Hlubek.

Fig. 10. Uničov. Fragment of a bronze knife. Photo by L. Hlubek.

Literatura

Kalábek, M., Kalábková, P., Šín, L. 2023: Neolitická sídlíště s pohřby
lengyelské kultury v Uničově – Za Drahou, předběžná zpráva.
In: M. Kršková, J. Peška (eds.): *Ročenka 2022*. Olomouc:
Archeologické centrum Olomouc, 113–145.

Říhovýský, J. 1972: *Význam moravských bronzových nožů pro chronologii mladší a pozdní doby bronzové*. Studie Archeologického ústavu ČSAV v Brně I(5). Praha: Academia.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky.* Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

In 2023, the Regional Museum in Olomouc acquired a fragment of a bronze knife (Fig. 10) found on the outskirts of Uničov (Olomouc District). This type of knife is characteristic for the Lusatian culture of the Late Bronze Age and can most likely be classified as the Malhostovice type.

Lukáš Hlubek

Velatice (okr. Brno-venkov)

„Velatický široký“, parc. č. 248/3.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1998964N, 16.7508514E

Při novostavbě rodinného domu na parcele č. 248/3 byla dokumentována dvojice běžných sídlištních objektů datovaných do mladší a pozdní doby bronzové (velatická a podolská kultura). Jde o další odkryv v rámci dlouhodobě zkoumané polohy „Velatický široký“ (viz např. Geislerová, Parma eds. 2018, 319–320).

Literatura

Geislerová, K., Parma, D. (eds.) 2018: *Výzkumy – Ausgrabungen* 2011–2016. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Summary

During the construction of a new family house in the cadastral area of Velatice (Brno-Country District), two settlement features were documented and dated to the Late and Final Bronze Age (Velatice a Podolí cultures).

David Parma

Viničné Šumice (okr. Brno-venkov)

„Za Humny“, parc. č. 1812/1.

Kultura popelnicových polí, velatická kultura, podolská kultura. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.2118022N, 16.8235928E

Během záchranného archeologického výzkumu při novostavbě mateřské školy ve Viničných Šumicích byla na ploše v trati „Za Humny“ odkryta část areálu sídliště z období kultury středodunajských popelnicových polí velatické a podolské fáze. Fragmenty několika, snad okružních, palisádových žlabů naznačují v centrální části zkoumané plochy ohrazení části sídliště podolské fáze jedním až dvěma pásmy plotů. Nálezy kovové industrie se omezily pouze na zlomek bronzového drátu svinutého do menšího kroužku. Výzkum plošně navázal na práce z roku 2015, prováděné v místech výstavby stávající hasičské zbrojnice a knihovny (Geislerová, Parma 2018 eds., 321–322).

Literatura

Geislerová, K., Parma, D. (eds.) 2018: *Výzkumy – Ausgrabungen* 2011–2016. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Summary

The construction of a new kindergarten in Viničné Šumice (Brno-Country District) revealed part of a settlement area from the Middle Danube Urnfield culture (Velatice and Podolí cultures). Fragments of several, possibly circular, palisade trenches suggest that the central part of the excavated area was enclosed by one or two lines of fencing during the Podolí phase.

Petr Kos